HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

טובת הנאה לבעלים כיצד [א] **א"י שהפריש תרומה מבריו ומצאו ישראל אחר ואמר לו הא לך סלע זה ותנהו לבן בתי כהן מותר אם היה כהן לכהן אסור** [ב] **ותנא מאי טעמא לא קאמר מתנות כהונה אמר לך תרומה דקדושת הגוף היא דכיון דלא מתחלא לא אתי למיטעי בה הני כיון דקדושת דמים נינהו אתי למיטעי בהון** (ג) [ג] **דבר מיתחל קדושתייהו** [ד] **ארבעה זוזי ואתא למינהג בהן מנהג דחולין אמר רבא תרומת חוצה לארץ** [ה] **אין בה משום כהן המסייע בבית הגרנות רב חמא בר חנינא אמר שמואל** [ו] **תרומת חוצה לארץ בטלה ברוב רבה מבטלה ברוב ואוכל לה בימי טומאתו רב הונא בריה דרב יהושע כי** [ז] **מתרמי ליה חמרא דתרומה הוה רמי תרי נטלי דחולין וחדא נטלא דתרומה** [ח] **ושקיל חד מיכן ואילך רמי חדא ושקיל חדא ואמר** [ט] **שמואל תרומת חוצה לארץ אוכל והולך ואח"כ מפריש** [י] **ואמר שמואל** [יא] **אין תרומת חוצה לארץ אסורה אלא במי שהטומאה יוצאה עליו מגופו והני מילי באכילה אבל בנגיעה אית לן בה אמר רבינא** [יב] **הילכך יִנדה קוצה** [יג] **חלה ואוכל לה כהן קטן ואי ליכא כהן קטן ישקלה לה בריש מסא ושדיא בתנורא והדר מפרשא חלה אחריתי כי היכי דלא תשתכח תורת חלה ואוכל לה כהן גדול רב נחמן ורב עמרם ורמי בר חמא הוו קאזלי בארבא סליק רב עמרם לאפנויי אתאי ההיא איתתא עלת קמייהו אמרה להו טמא מת מהו שיטבול ואוכל תרומת חוצה לארץ אמר ליה רב נחמן לרמי בר חמא וכי**

מסורת הש"ס

א) טובת הנאה. דכר מועט ואם היה כהן נותן סלע כדי שיתנו לכהן אחר קרובו אסור כיון דלדידיה חזיא הוי נגיעה ככהן המסייע: ב) ג"ג ותנא מ"ט לא אמר מתנות כהונה ולא גרס ותנא קמא. ג) [ג] בכולן יש כהן טובת הנאה ומפרש כגון ישראל שהפריש תרומה מכריו מפי טעמא לא אמר גמי אי טעמא שהפריש מתנותיו ורועה שהיו לו בכורות: **אמר לך תרומה.** היינו טעמא דשריף טובת הנאה דילה דקדושת הגוף היא דכולי עלמא ידעי לא נפקא לחולין ולא אתי לאי כהן לידיה דאי אתי למיטעי בה הכלא בגיניה למיטעי ולמינהג בה עין חוץ ולמימר ליתחלא להו בהאי סלע ליהב ליה לאי כמו שמלאו: **אתי למינהג.** מתנות בכור: **דקדושת דמים נינהו.** לאם ליה כהן למכור בשר בכור וחזוי ולמיים וקיבה מוכרן לישראל ואי לא בעי ליה לישראל למילקיהו בעלי ומברלי כי היכי דעביד כהן הילכך אתי אתי כהן למיטעי בה: ג) בהון וסבר כיון דבני קיון נינהו: **מיתחל קדושתייהו אארבעה זוזי.** דיהיב [ד] אי אמו (ג) דהיינו ד' זוזי ואתי למינהג בהו מנהג דחולין אע"ג דלא יהיב ליה לישראל אלא בעלי ומברלי כדיהיב לפדיון הבן (חולין דף קלב:) ומשום הכי לא מניהו. והאי לגבוה ובכולן הכי קאמר ובכולן התרומות והמעשרות יש בהן טובת הנאה: **תרומה חוצה לארץ.** [ה] דרבנן היא ויכול ליתנם לכהן המסייע: **למעיים.** כהן: **בטילה ברוב.** לאוכלה לזר ולא בעינן אחד ומאה ולאחר שיעריכה ברוב חולין יכול לאכול [ו] זר או כהן בימי טומאתה לאחר שיבטלה: **רבה.** כהן היה למדבית עלי קלחי [ז] **תמרי דסומסה.** למוצה לאכול: [ח] **חולך והולך.** הטבל ויסייר כדי תרומה ויפרישנה באחרונה: **טומאה** [ט] **יוצאה מגופו.** כגון זב וזבה ונדה ובעל קרי לאחר לטומאת מת שריץ: **בנגיעה** [י] **אין בה.** ולא"ג שטומאתה לא תיכפת לן לחיוב מוהר עליה לשומרה שלא יטמאנה: **הילכך.** דבנגיעה חיו מוהר נדה קוצה לה חלה ואכיל לה כהן קטן: [יא] **כהן קטן.** ולא גדול [יב] מפני שטומאתה יצאה עליו מגופו ואם טבל לקריו הרי הוא כקטן. ל"ח] להכי נקט כהן קטן שלא רצה קרי ולא יצאה טומאתה מגופו ובשלמות דרב אחאי [כ] מפרש הכי יה: **בריש מסא.** פורנ"ן לכמה לתפסר לשידוכי מזדכרא מליגע בה מאחר שקראה לה שם: **כהן גדול.** כהן שהגיע לכלל מלוח [ט] [יא] **לאפנויי.** [לנקביס]: **מהו שיטבול ויאכל תרומה חוצה לארץ.** שלא הערב שמש וכי

מקומות לריך לחלק בדבריס כי ההיא דספחים גריס מקום שנהגו (דף נח.). [ג] גבי הנהו דמפרשו [ט] חלתא מלרוזא דאמרינן דלי לוזא לאו מוכי מכלי ניכלה זר בתפנייהו דלמא אתו לאפרושי מן הספטור על החיוב ובפ"ק דיומא (דף י.) גבי סוכת המג בתא מייתא [ט] [בעירוב] ומזוזה ומעבר דקאמר התם דמדאורייתא קאמר דלי מדרבנן דלמא אתא לאפרושי מן הספטור על החיוב ודלמאי [יא] הלוקח מן עובד כוכבים למ"ד יש קנין מייבו חכמים ולא חנו לכך: **ואתי למינהג בהו מנהג חולין.** ובעינן (זבחים דף כח.) למשהו ולגלולה כדרך שמלכים מוכלין [יב] בללי ומחדל ובכל מתנות כתיב למשהו אפילו זרוע ובלחיים ובקיבה כדמשמע התם וגבי תרומה נמי מניגן שיריך בשום אלילה בגדולה דשמא לא שייך גדולה אלא בבשר: **תרומת חוצה לארץ בטלה ברוב.** להתירה לכהן טמא קאמר דקאמר רבה מבטל לה [יג] (ולפילו) בימי טומאתו ולא כמו שפירש הקונטרס לאוכלה זר ולא בעינא אחד ומאה דבכהן טמא מוכח במנחות בפרק רבי ישמעאל (דף סז.) [יג] לאסורות לזר גבי אלא עובד כוכבים בתרך ותרומתו בטולה לתרך מוליעין אותו שהוא פטור אלא נאכלת לזרים ותרומתו אינה מדמעת [יג] דלייך התם הא דישראל מדמעת משמע דאינה עולה לאכול לזרים אלא באחד ומאה: **רבה מבטל לה ברוב בו'. רבה** גרס שהיה כהן [ט] לאמרינן רבה מדבית עלי קאמי אבל רבא לא היה כהן כדמוכח בפרק הזורע (חולין דף קלב.) דל"ל רבא לזר גבי אלא עובד כוכבים בתרך ותרומתו בטולה לתרך מוליעין אותו שהוא פטור אלא נאכלת לזרים ותרומתו אינה מדמעת [יג] דלייך התם הא דישראל מדמעת משמע דאינה עולה לאכול לזרים אלא באחד ומאה: **רבה מבטל לה ברוב בו'.** רבה

גרס שהיה כהן [ט] לאמרינן רבה מדבית עלי קאמי אבל רבא לא היה כהן כדמוכח בפרק הזורע (חולין דף קלב.) דל"ל רבא לזר גבי אלא עובד כוכבים בתרך ותרומתו בטולה לתרך מוליעין אותו שהוא פטור אלא נאכלת לזרים ותרומתו אינה מדמעת [יג] דלייך התם הא דישראל מדמעת משמע דאינה עולה לאכול לזרים אלא באחד ומאה: **רבה מבטל לה ברוב בו'.** רבה

ים קלת תימה אמאי נקט כהן קטן והלא אפילו גדול יכול לאוכלה אחר [יג] שטובל וטהר מקריו ואי משום טורח טבילה והלא גם ב"ש טובלין [יד] לתרומה וגם בגבל היו טובלים לתרומת חולה לאדם דממעטינן לעיל ללא [יה] אכיל לה רבה ברוב אלא אפילו בימי טומאתו ובריש נגעים כותים (נדה דף נב.) שהטבילה קודם לאחה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך לאין לה חלה זו שיעור ולפי שבבר מועט הוא ומעט ולא"ג אלא לא מזכיר לה אלא שיעור כגון תרומת מעשר: **בריש מסא** ושדי לה בתנורא. פי' בקונטרס דכמה לאפטר [יה] לאזדהורי מליגע בה אחר שקרא עליה שם מיזדהר וקשיא לפירושו דהא בנגיעה אמרו לעיל אלא נקט ריש מסא לפי שדרך להפך בו גחלים ועפים כמו שפי' בקונטרס מסא פורנ"ן בלע"ז ויכול להכניס יפה יפה בתנור בתוך הסוכר ונראה לפסא דיינו שרולין בו אח הפת כדמשמע בתענית (דף כה.). גבי דביתהו דר' חנינא [יה] דקאמר לה שיבבתה ליתי מסא דקא חרכא ריפתא וקאמרינן התם [ו] לף היה להניח מרדא בנכסה [יו] אבל מתארא יכול להיות פורנ"ן כמו שפי' בקונטרס בפ"ק דמגיגה (דף ד:) [מריס] מגללא דרדקי שקלתיה למתארא וקא מהדרא תנורא שהיתה חומות סחוד של תנור שקורין [י] מכבדא אח בתנור ולפי שיש דבריס שחין מתחייניו בחלה עד לאחר אפייה כגון סופגניון ודובשניון [יו] בפ' כל שעה (פסחים דף נ.) וכדאמר [יב] טמונה לשה ואפאה והפריש ממנה חלה נקט לה בריש מסא לכשבא לרחוסה שורפה ומשליכה בתוך גרוסת מסא עלמה: **פסקן** [יה] **והדר מפרשא חלה אחריתי.** ממעט שלא התמירו להפריש חלה שניה אלא לאחר שנאפית [יו] כהנהו מקומות דקתני במסכת חלה (פ"ד מ"ח) שלעולם מפרישין שתי חלות אחת לאור ואחת לכהן כדי שיהא הכהן בטוח שלא יחליפו לו בשאינה חלה: **כרוב והמעיס** אוכל כהן גדול אפילו זב או טבול יום (גם זה שם) ואפילו נזדין ונזבות ונדות ויולדות [ו] ואין **לגמול** [יה] **להם** להכשיר לאוכלה נזדים ונזבות שהיא בבבל רחוק מא"י וגם [יו] **אינה** טעונה להפריש אלא היכא דליכא כהן ממקומות הקרובים להפריש שתי חלות לעולם ויש פירושים שמוגה בהם הרבה חלה אחריתי דהכא אין קורא עליה שם חלה לגיל תורת חלה ומסתברא לאינה להפריש מדמעת

תרומות) יהבינן בזומן הזה אחת לאור ואחת לכהן של אור אין לה שיעור ושל כהן יש לה שיעור ואותה של תרומה מן התורה ובהכי שדינן לה לאור דלא מצינא למיתבא להכהן לפי שחוצה לארץ בחזקת טמא וכבית הפרס דמיא ולהכי יהבינן לה לאור וההיא דיהבינן להכהן כי היכי דלאתישתכח תורת חלה מישראל ולהכי מסתבר דהך תרומה בהתרומה של אורעסקינן דאיתרומה של כהן למאיצטריך ליה למיתבה להכהן קטן אפילו כהן טמא מצי אכיל לה דהכי גרסינן במסכת חלה בפרק האחרון בשתי נשים שעשאו שני קברין. רבן גמליאל אומר שלש ארצות נאמרו בחלה כו' וטבול יום אוכלה. רבי יוסי אומר אינו צריך טבילה. למ"ה: ברישא מסא. ראשית העיסה:

ו) וכ"ה בתוספתא דמסאי פ"ה ה"ט.

ז) נ"ל סבר וכ"ג ל"ק, ח) תוספתא דדמאי, ג) [וע' בכ"מ פי"א דין י"ח מהלכות תרומות שאי טופחתם ופירוש"ה]. ד) [בילה ט. ע"ב], ה) [נדה נ:.], ו) [תוס' חולין קד. ד"ה חלת וכו' וכן בהגלה"ש פ' כל הבשר סי' ד' גרסינן אמר רבינא הלכה וכו' מיהו בשלמות פ' תמור מיתחל הלכך], ז) בכולן יש כהן טובת הנאה ומפרש וכו' מכריו הם"ד ומ"ד טופח הנאה דבר מועט הם"ד ומ"ד ולא היה כהן כו' ככהן המסייע הם"ד ומ"ד ה"ג ותנא מ"ט לא ומ"ט וכו' וע"ק הם"ד ומ"ד מ"ט לף אמר נר בכורות הם"ד ומ"ד [ב"ק יח.], אמר לך [ב"ק], ח) [ב"ק יח.], ט) לה כהן הד"ל ל"ק, י) [ב"ק ממ"ז], כ) [פ' תמור סי' קמ], ל) בס"ל מיתח כהן כל הל"ש ולעיל ד"ה כהן קטן, מ) ל"ק, נ) תלה ל"ק, ס) ר"ח ע"ב, ע) ומיהל לה ל"ק, פ) ל"ש דמשמע הא מרומא מו"ל דיהבינהל מדמעא ואינה עולה כו' ל"ק וע"ש בתוס' ד"ה ותרומה וכו' ובתוס' תיכף ומעתה, צ) ל"ק ותני ל"ק, ק) ל"ק, ר) ל"ל פורנון ומכבדת, ש) [ב"ק לה. וע"ש תוד"ה ופפחים], ת) מרן ישלחל וגזרו טומאתה עליהם ל"ק, ו) לין ל"ק,

הגהות הב"ח

(א) גמ' למיטעי בהון **סבר** מיתחל קדושתייהו: (ב) ר"ש"י ד"ה ה"ג וכו' ומ"ק האי בכולן: (ג) ד"ה ותנא מ"ט וכו' אמר שלא למיטעי בהיינו:

לעזי רש"י

פורנ"ן. שפוד חתייה.

שיטה מקובצת

א) ישראל. עיין בתוס' לקמן (דף נב ע"ב): ב) אסור יש בקצת ספרים כתי' כאן ג) רשב"א אומר אף במתנות כהונה כן כיצד ישראל שהפריש ר' זוז למתנות כהונה ומצאו ישראל אחר ואמר לו הילך סלע ותנם לבן בתי כהן מותר ואם כהן להכן אסור ותנא ותני' ורש"י ל"ג לה: ג) סבר תיתחל קדושתייהו: ד) דתרומה ומכאן ואילך רמי חדא: ה) קוצה לה חלה: ו) קמא ותנא דאמר בכולן: ז) למיטעי בהו וסבר: ח) דיהיב לה אבי אמו סלע דהיינו: ט) לארץ מדרבנן היא: י) לאכול הכל זר: יא) לארץ הס"ד ומה"ד הוה רמי תרי דחולין וחד תרומה לבטלה ברוב והוה שקל חד נטל דתלתא ושביק תרתי ומכאן ואילך רמי חדא לגו תרתי לבטלה והוה שקיל חדא והוי להו תרי כדמעיקרא לבטלה אחריתא: יב) טומאה יוצאה מגופו: יג) גדול הואיל והיא עצמה טמאה בגדה שהטומאה יצאה מגופה ל"א כר' והשאר נמחק: יד) הכי והדר מפריש חלה אחריתי ונ"ל דאין קורא לה שם דלית לה תורת חלה: טו) מצות הס"ד ומה"ד לאפנויי לנקביו הס"ד: טז) ובדמאי ובלוקח מן: יז) אוכלין צלי ובחרדל ובכל מתנות כהונה כתיב: יח) ישמעאל דאסורה לזר: יט) מדמעת ודייק התם: כ) כהן כדאמרינן רבה ואביי מדבית: כא) התרומה שייר מכריו מעט כדי שיתקיים:

כב) והולך הטבל וישייר כדי תרומה באחרונה ויפרישנה: כג) אחר שטבל וטהר: כד) טובלין כהנים לתרומה: כה) דלא מבטל לה תיבת אכיל בנמחק: כו) לישנא דשקלה לה בריש מיסא אלא אבי ההיא דשדי ליה בתנורא מ"מ תיבות מזכיר לה שריפה נמחק: כז) מועט הוא וגם: כח) דאיפשר לאידהודי מליגע: כט) חנינא דקא טרפא שיבבתא וכו' וקאמרה: ל) התם תנא אף: לא) נכנסה וכן פי' בערוך אבל: לב) גבי מרים מגדלא כר' ורקא מחדא תנורא שהיתה כר' שקורין פורנ"ן ומכבדת: לג) ודובשנין דפרק כל: לד) תיבות והדר מפרשא נמחק: לה) ולא דמי להנהו מקומות: לו) כאן היה רחוק מא"י: לז) לכהן קטן דאין טומאה יוצא מגופו: לח) ללמוד הך דהכא: לט) אינה קבועה טעונה להפריש כר' כהן קטן ממקומות:

ז) נלפ"ד דלי מיסת פה לכהן אחר לאוכלה כמו דמוכיח לקמן בפותח בפלגא וכו'. ח) נרלפ"ד דלא מיסת נמי היה עושה כן: רמי תרי נטלי דחולין ומחד וכו'.